

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Províncies un mes. 0'25 Pts.
Estranjer un any. 6'00 "
Número corrent. 5 cents.
No retornam ets originals.

Direcció y Redacció: Arabí 6-pral.
Buzón: Kiosco de G. Lirola.--Borne

Directo, Administrado y Propietari
ES MASCLE ROS

(Tirada: 3200 exemplars)

SETMANARI BILINGÜE INIMICH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ

ADVERTENCIA.—Amb vista de que molts de suscriptos sa queixen diguent que no reben es folleti, mentre surti una fuya (que serà fins que rebrém es papé,) retendréms es folleti *Un any a s'Argentina* y despues ja el seguirém.

Els lectors que tengan *Un Viatge a s'Argentina* complet y retayat, poren durló a sa nostra Direcció (Arabí 6 pral.) y el so encuadernarém gratis. Fins dia 28 de Febré tenen temps,

També posarém edicions d' es folleti a sa venta a un preu econòmic.

La Prensa, La Opinión y D. Juan March

Tiempo ha que venimos hablando del opulento don Juan March y a ello la opinión pública actual nos obliga.

La Ultima Hora da con la escoba al *bombo*, enterrando al vecindario de la crítica situación en que se hallan los vapores de la Compañía ex-Isleña hoy Transmediterránea, y de que la Marítima de Mahón está en vísperas de ser entregada a la Transmediterránea, (Madre acaparadora) por el desentrañado señor March hijo de Mallorca (y padastro de la riqueza Balear) q. D. c.

La Almudaina se disfraza de *pierrot* quien haciéndose el *bobo*, nos está *embobando* con sus *bobadas*, anunciando únicamente noticias *recogidas de buen origen* pero sin atreverse a comentar, por miedo a que el señor se enfade.

Correo de Mallorca neutral en el asunto, dice, no dice, ataca, se atrincherá y si dice y ataca lo hace entre unas *Cuarenta Horas* y la vida de un santo, por cuyo motivo surge el milagro de pasar por desapercibidas sus manifestaciones.

El Obrero Balear de la pasada semana, nos da la gran noticia de que D. Juan March les ofrece una «Casa del Pueblo» *Calla ninet; si ets boneilot vendràs a ses titeres.*

He aquí la opinión y proceder de la Prensa Balear y para terminar, *Foch y Fum* dice:

Que D. Juan March nos devuelva «La Isleña Marítima para que los trabajadores del Muelle vuelvan a ganar el sustento de multitud de familias hoy hambrientas y para que Mallorca siga siendo la fuente de riqueza balear; y para que no corran la misma suerte que el «Miramar», los vapores que restan de la tan querida Isleña; que D. Juan March no deje huérfana de «La Marítima» a nuestra hermana isla de Menorca, por lo que se ganará el aplauso general de la clase poderosa; que luego regale una «Casa del Pueblo» para morada de la clase explotada y edifice un espacioso local para escuelas, y en premio de ello, se alzará ante su vista un monumento de agradecimiento general, para transformarse luego este, en uno de mármol donde se lea la siguiente inscripción:

«D. Juan March salvador de Baleares»

Consideramos eso tan difícil, como el salvamento del «Miramar» y la vuelta a la vida de los queridos seres que con él sucumbieron.

J. M. R.

UNA BONA OBRA

Es nuestro bon amich *Guem Llofriu*, mos ha suplicat obriguem una suscripció voluntaria, per socorre ses víctimes d' es naufrax d' es vapor «Miramar» lo que hem acceptat amb sa condició de que cada setmana publicarem es noms d' es donants y sa cantidad entratada, cuyo total, entregarem cada dispate a D. Pep Tous, perque heu incluyescu a sa llista de «La Ultima Hora».

Desde avui, queda uberta sa suscripció, recomenant a n' es nostros corresponsals y lectors que mos honrarán moltísim si ajuden a tant humanitaria obra.

Suscripció per ses víctimes d' el «Miramar»

Direcció de «Foch y Fum». 10'00 Pts.
D. Guem Llofriu. 1'00 "

Total: 11'00

¡ADIOS MIRAMAR!

Desaparesqueres
vensut per les ones
y a Mallorça dones
un mal que pensar
vent que fores nostre,
vilment ta compraren
y a morí et portaren...
¡Adios Miramar!

L' ambició n' es causa
de lo que ta passa
gent de mala rassa
ta va assassinar,
a Cádiz partías
y ta renegares,
deu vides costares...
¡Adios Miramar!

El pilot Fornaris
cumplint son servici
doná la notici
al embarrancar.
¡Oh vil egoísmo
per qui t' allunyares,
per qui naufragares...
¡Adios Miramar!

Jermans, pares, viudes,
families enteres
es naufratz que feres
tenen que plorar.
¡Adios pobres víctimes
que amb cruel agonía
vengué es fatal dia!
¡Adios Miramar!

Mallorca protesta
d' el tot indignada
perque li han robada
la Isleña flotant,
Perdut ja vá un barco
que es queda sens vida
y amb grau rahó crida:
¡Malahit causant!

ES MASCLE ROS

Frit de Carnaval

Amb aquest Carnaval, hen passen de bones.
Sa patrona Llossia es sa dona d' es patró n'
Xesch qui essent atlotet s'aficá un àm de palangre a
s'uy dret y quedá tort.

Diumenge passat, sa patrona Llossia li envelá desfressada d' apache a n' es ball d' es Lírich y segura de que es seu patró s' havia fet a la vela, ella aná a caseua de derribada amb un sabaté quieteliner.

Serien les tres de sa dematinada cuant es patró toca a sa porta de caseua.

— Qui es? (Digué sa patrona).

— Jo. (Respongué es patró).

— Que no han sortit ses pareyes?

— Heyá guelga de marinés y terrassanos.

¡Bona pasterada! Es sabaté heu passava mes malament que si hagués begut un litro d' oli de recino amb dejú, y tremolant com una titina, sense demaná permis ja estave amagat devall es llit, cuant sa patrona li diu a s'oreya:

— Poset derrera sa porta y cuant jo digui: «¿Cuants de dits son?», tu prens cap avall.

S'obrí sa porta y sa patrona totduna aferrá es patró p' es coll diguentli:

— ¡Ah Xesch! ¡Que estás de guapo! ¡Ja no ets tort!
— Ale, passa per endins que fa serena.

— ¡Ca hom! Abans vuy que hem digues si ha estat es Doctó Narís que ha fet es miracle.

— Però si som tant tort com antes.

— Tu dius mentides. Hey veus d' es dos uis.

— No sies caparruda. Anèm a jeure.

— Antes ta vuy fe una prova. (I diguent axó, li tapá amb sa ma esquerra s' uy dret y estirant quatre dits de sa ma dreta li diu:)

— ¿Cuants de dits son vida mia?

— No heu vetj. (Digué es patró n' Xesch.)

Aquí es sabate sortia de puntetes y corría just un cá senat de fresch.

S' HEREU DE CAN PRUNA

Foch Verney de Lluchmajó

Tenim apuntades a n' es dietari d' es nostre fogueró, algunes notas carnalescas (milló diríem *canallescas*) que per repugná tant y tant a se conciencia de tot ser civilizat y medianamente instruit y educat, hem determinat (santa determinació) de condennarlós a una severísima pena, com es sa d' es foch verney, per axí poré dí rebosants de rahó, «A tal palo tal astilla.»

Es es cas estimats fugistes, que tres personalitats que se donen *pistó* per tot arreu de *ilustradíssims*, cometren dies passats s' acció mes vil y mes ruin que sa pot cometre a un país que es diu civilizat, ja que tiraren p' es fanch o *manos llenas*, s' honra y prestigi d' une desgraciada e indefensa nina de setze anys; y lo que es mes trist y repugnant encare, per indicacions de sa propia mare de sa víctima.

Y com sa precisa desenmascará aquells que amb capa de bons homes asessinen a *mano escondida* com aquell que diu: «tiren sa pedra y amagan sa mà», sa moral de tot un poble, a n' axó venim noltros.

¿Que qui son aquests cafres civilitzats?

No tardarem a dirò tota vegada que es nostros desitjos hey son com compendreu.

Un d' els cuals, respon a s' a podo de *Querelle* y fa d' industrial de calsat y d' altres coses. ¿El co-neixe? ¿Si? Mos ho suposam.

Ets altres dos, son per desdoro, de sa vergoña e indignidad de Lluchmajó, concejals d' es nostre injust Ajuntament. Un es en *Bielel* ex-tinent alcalde per mes seünes, y s' altre en *Toni Rubí* el de los tristes recuerdos.

¿Que vos pereix? ¿N'estau enterats? ¿Si?

Pues hasta un altre.

VERDAD

Informes • Conquistador N.º 16

¿Voleu un billar barato
y que sia reforçat?
A n' es carré ja anunciat
anauhí cualsevol rato
que es per cert d' utilitat.

D' INCA

Sesió 7 Febré d' es nostre Ajuntament.

Asisteixen los nostros designats administrados d' es fondo comú.

El S.º Amengual (D. Miguel) se interesa perca siga aprobad son pla de reforma general de sa Ciutad Inquera y despues de varias discussions pasificas unes y altres aclaradoras, aprobad queda; com tambe aprobad es, s' oferiment gratuito d' es solá per construcció de sa proyectada cortera.

Algo es algo Seños Consejals: a moverse tocan; lo que presisa es no deixaro dormí; no vos faseu pô DEL COCO y tirau avant; tocau a sa porta de nostros acàudadads y no volguen puga dir sa Ciutad Inquera una vegada mes, que tod es xarrera; jo pobre BARBO qui teng un tacto especial en so poble pagano (com vostros no duptau) segurissim estich que aquesta vegada conseguireu captarvós sas simpatias si no cambian de ruta.

Fasém Cortera que ja es hora! clama tod bon Inquer.

¡Engrandiguém sa piassa ara qui sa ocasió es propisia y fassém tot lo que sía de utilidad per sa nostra ben volguda Roqueta.

*¿Que no corresponden es qui tenen sas pesetas? PACIENCIA y feis luego es medis possibles per fe veura a n' es poble que de moment no es possible aná a pas de jígant; pero que no obstante a *paso lento* anireu fent a inedia de sas forsas.*

¿No estau convensuds encara que lo mes practich es; obra a impuls y consensi?

*¿No sentireu todls voltros com es Consejal D. Pedro Ferrer sa lamentava de que es nostre Ajuntament tengués de *anemano* emprestids, interesos vensuds, y acciones amortisades que no se havia cuidat de s tisfí a n' es seu dia y que sa cantidad consignada per tal fi, sagrada era no pogueren aser gastada en concepta distint? No li pujaren es colós a sa cara de tod bon Inquer, cuant hasta tod un seño Consejal dubta de s' apoyo material des projectad emprestit cuand setmanas antes vos deya que aparexian sintomas de roseduras dins es bloque politich, va haveri concejal qui s' atreví a di que es meu ideal descabellat era, pero avuy aquest bon seño pensa ja de distinta manera.*

El Sr. Fiol (D. Juan) aquell qui conexia ES PATRO CODONY, mos digué en significantses en plena sesió; que ell y varios compañeros de Consistori considerant que era defisient es servisi de reformas per plasas, carres y camins vesinals, asent casi imposible es transitá; proposava que ditas reformas parcialment se encarrigasen a cada un de los Seños Consejals y es restos donat per empresa.

¿No trobau voltros que axó en bon mallorquí es dirla a s' Alcalde: «Dubitam de sa teva administració?».

*Cuand jo vos deya «roseduras exaltejan dins es bloque», *cierros son los toros* o sino ja en parlarem.*

LLORENS BELTRÁN (*Barbó*)

NOTA, —*¿Com anam de Hospital?*

Are qui es donatius per sas milloras Inquieras se tocan y son vists en bons uis, *llegó la hora* que se aprofiti tod lo aprofitable y doném las gracies *llego* noltros Inquieros a tòds los patriotas donands.

Piassa de Sant Antoni N.º 8

¿Pintó com en Tomeu Gay?

No n'hi ha cap dins Ciutat.

No el veuen aturat may.

Es increible es trebay

que te aquest pintó afamat.

ESTELLICONS

Balls de máscaras per socios

Asistencia Palmesana: Dos n'ha fet mols acertats

essent una maravilla,
de máscaras estíbats
y amb molt bon gust adornats
sistema de *La Bombilla*.

La Protectora:

Diumenge 10 de Febré
es salón lluhíst estave
ja que un ballet mos va fé
que demostrá bastant be
que allá es bon gust governava.

La Unión:

A n'es *Teatro Victoria*
el fé aquesta Sociedad
y alló sembla La Gloria
d'el cual guardaré memoria
per lo bell y refinat.

Teatro Jovellanos:

Dilluns fe un ball animat
hont abundava es sarau,
de máscaretas minat
y amb molt bon gust adornat
baix sa direcció d'en *Frau*.

De Son Rapiña

S'escolá d'aquest poble, o no coneix quina hora es,
o es seu rellotja es una *cafetera* que s'adelanta y se
atrassa o ell es un *tio* descuidat.

Si es que li falti *una brusca*
que plougués prest jo voldría,
o si li falta *una busca*,
jo hen tench una y l'hey daria
tantsols per no passá *rusca*
y sabés cuant es mitj-día.

D'es Secá de la Real

Si no s'esmenda, haurém de posá un correctiu a
n'es mestra, perquè axó de tanta *cambra y cuina* amb
sa vahinada, no mos agrada un pel.

Es dia de Sant Antoni feya festa, y fe es berená a
ca sa vahinada, per cert que aquesta tenia po de que no
so acabassen tot.

També a veure si sa modera un poch axó de ses rifetes, perque ets atlots que hey posen, son es rifats.

Referent a lo que pagan ets atlots, també mos ne ocuparém un altre dia, perque s'escola es pública.
Hasta la setmana qui vé si Deu heu vol.

D' Esportes

*Bona tirada s'hen dugueren ets organisadós d'es ball de disapte passat! El Señor Metja, es Potecari y C., amb vista de sa poca animació *huyeron por la tangente*. ¿Y es Menescal? Aquest si que s'hen dugué es rollet ja que era es qui esperava mes concurrencia (devia es perá es seus clients) y amb vista d'es fracás, parti d'amagat amb un carretó.*

Poca vase fereu nobles señós!

A n'en Carlos, també l'acompañám amb el sentiment, ja que feya un papé trist pluriñant totsol a sa porta.

Tant Metja, com Potecari,
com Carlos, com Menescal,
tancauvós dins un armari
procurant passá el rosari
cuant torn vení es Carnaval.

D' Sansellas

Mos conten es célebre pas succehit a l'amo'n Toméu Lluch amb s'intervenció d'en Joliá y en Jaume Bisba y después de llarga peroració y moltes convidades de botifarróns per ferlos atestiguá amb fals sa mossegada de sa cussa a s'eueuya, cuant vengué es dia final, el feren quedá com lo que es, sortint ell desaforat dignetlos:

—Tornaumé es botifarróns que vos vatj da, perque axó no es modo de declará.

Diuen ses males llengos, que regonescuts es dos testimonis butifarronés, sols los na pogueren trobá un perhòm, d'el cual han fet promesa de no menjarlossé may per molta gana que tengan.

UN QUI HEU SAP

D' Artá

Molt comentat va essé es robo d'una atlota es dijous jardé, per lo que ses murmuradores artanencas tenguérer amb equé esmolarsé sa llengó, olvidant de que entre elles n'hi há qui han fet *Pasco abans d'el Ram*, altres que amb sa cara tapada feren coses pitjós que *robos*, y altres que s'homo podría sortí a nes *rendondel* per esbutzà cavalls y picadós.

Dexaulé fé si parti, que Adam y Eva tenien mes coneixement o mes ignorants que noltros y visquen dins un Parais menos càlid que sa Roqueta, mirau cuants d'anys fa que feren *sa fruta*.

NIVET

Artá, Capdepera y Cañamel

Dialech entre criat y madona.

—Madona avuy som totsols y amb que el dimoni redoli ja s'acaba de fé s'oli y aquest any no hem fet buñols.

—L'amo anguañy du un poch de dol.

—A sa butxaca el deu dí. ¡Oh avaro!

—Anguañy lograreu es vostro desitj, perque m'hen vatj de ses cases.

—Are fa cent anys. ¿Y qui tendrém per madona?

—Tothom fora jo. ¿Que no plores?

—De s'alegría vatj a posá es siguiente telegrama:

«Dos cavalles, desitjan trobá señora o señoretta per casarse; un te 26 anys y s'altre 50, es primé es fadrí y es segón viudo, tot bona jent.

Per informes; *Calle de La Luna una noche obscura*.

UN CRIAT DE SON FAMELLA

i Atenció!

Es Mascle Ros ha posat a sa venta El *Miramar* *embarrancat*. Narració versificada de sa perduda d'es barco y de ses víctimes, demostrant que si D. JUAN MARCH no hagués venuda s' *Isleña* es vapor no heuria embarrancat.—Preu 10 cents.

Es pedidos que mos fassen, corresponials y revedós, los servírem amb so 20 per 100 de rebaixa.

Reclams

S' autó de s' article fent referencia a n' es magatzém de carn humana tenre, que te un seño molt conegit a n' es carré de Santa Magdalena, y de ses endolades que hey acudeixen; igualment que s' autó de s' article de *ses pambolis*, si volen que los ha publicém, que passin per aquesta Direcció.—Arabí 6 pral.

Teatro Líric

Queda anunciat es debut
d' una important Compañía
la qual es d' avuy en dia,
s' exit mes gran y crescut.

¿Que vos pareix?

Es Director de *La Isleña* Sr. Ferragut, comunicá amb mala forma a n' es periodista de *La Ultima Hora* que anave a recuhí datos de sa catastrofe d' el Mira-

mar, de que havia acordad sa junta, es rompre ses relacions amb dit periodich.

¡Que es de vé que en dí ses veritats sa perden ses amistats!

D' Alaró

Es dijous jardé es vespre, hey hagué *ball de rapeta* a *Can Juan Lay* d'es carré de *Son Borrás*.

En Nicolau de ca sa Pastora, estave fet un bou, perque una nina li havia dat carabssa.

A n' es final, en Massiá Gatzell que te es cap mes ben fet que en Nicolau, y sa clencha encaragolaça, la tragué a ballá y aquí en Nicolau diu a n' en Massiá:

—Si balles, faré acabá es ball.

¡Nicolau per Deu! ¡Are no compréns perque es que ses floretes alaroneres no volen ballá amb tú?

Si ses tumbagas tornasses
cuant les vas a matlevá
y vilment no el s' empeñasses,
no et darien carabasses
cuant demanes per ballá.

De Sant Martí de Ivissa

Per dins un café d' es mes vistosos d' aquest arrabal, hey habiten una cuadrilleta d' asiduos parroquians, que pretenen de sobre juga *La Escoba* (joch que en Font diria *de muqueres*.)

Idó bé *escobistas* de fama: Per posá coto a ses vestres bravates *escobarils* y demostrarvós sa vostra ignorancia, diumenje a les dos de la tarde, vos esper a n' es café Casasnovas. Aficauvós amb un personatje que porta bigot estil *Charlot*, fumant una breva de quatre *canets*, pendrá café y copa coñac caballero y aquell serà es qui amb una facilitat asombrosa, vos convertirá es capó amb cabessa d' escoba.

He dicho

Calle Conquistador 16

Qui necesití bollets
tacos, bolles, barralets,
que no heyá qui las supér,
que serqui en Nadal Ferrer
que los te d' es millorets.

Couplets de SOCH Y SUM

Sa Mascareta

Música de «La Modisilla»

Jo som una mascareta
que fentmé uná desfrassada
una veja mal-carada
demunt jo fe capital.

Ma fe xupá es carametjos
que ma donaven es *machos*,
o per milló di es *ricachos*,
que susen p' es Carnaval.

Uu cop d'aire
m'ha deixada
talment un tambó d'inflada.

Però avuy m'ha dit es metja
que axó es un mal que sa cura
per s'Octubre o p' es Novembre
canviant de temperatura.

Es metje diu que no es res
y m'ha fet comprá..... un brés.

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui ve: «SES PEI-XETERES Y SA TASA». Música de *Fátima* (Vendedora del Imperio.)

Endevinaya

Cuant jo convers, tothom calla
y cant mes clá que un canari.
Ningú ma pot fe el contrari
sinó un mal *fandango* balla.

(Sa solució, la setmana qui ve)

Solució a s'endeviuaya passada: Un sàc.

Aviat sa publicará Lo que son ses famelles.
Preu 10 centims.